

Przedmiotowe Zasady Oceniania (język polski)

Celem oceniania ucznia jest:

- aktywizowanie go do nauki i motywowanie do dalszej pracy,
- obserwowanie i wspieranie jego rozwoju,
- informowanie o poziomie osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
- pomoc w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju,
- powiadamianie rodziców (opiekunów), nauczycieli, wychowawców, władz szkolnych o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia.

Uczeń powinien być oceniany systematycznie przez cały okres nauki. Kontrola i ocena stopnia opanowania materiału obejmuje materiał, który został opracowany na lekcjach. Pozwoli ona na wykrycie luk, opóźnień i błędów w wiadomościach, umiejętnościach i postawach ucznia.

Przewiduje się następujące formy sprawdzania wiadomości i umiejętności:

1. Odpowiedzi ustne:

- W zakresie kształcenia językowego:
 - na lekcjach bieżących ucznia obowiązuje znajomość 3 ostatnio realizowanych tematów,
 - na lekcjach powtórzeniowych i systematyzujących ucznia obowiązuje znajomość materiału objętego powtórzeniem.
- W zakresie kształcenia literackiego:
 - ucznia obowiązuje znajomość treści omawianych aktualnie lektur i przedstawienie jej w formie opowiadania ustnego,
 - uczeń opanowuje i wygłasza z pamięci wybrane wiersze i fragmenty prozy.
- W zakresie odbioru tekstów kultury:
 - ucznia obowiązuje znajomość przewidzianego programem słownictwa umożliwiającego odbiór i analizę tekstów kultury.

2. Prace pisemne:

- W zakresie kształcenia językowego:
 - sprawdzające wiedzę z 3 ostatnio realizowanych tematów (tzw. „kartkówki”) – bez zapowiedzi,
 - sprawdzające wiedzę i umiejętności uczniów z całego omówionego działu programu – poprzedzone powtórzeniem i zapowiedziane co najmniej z tygodniowym wyprzedzeniem, co potwierdza wpis w dzienniku elektronicznym.
 - W zakresie kształcenia literackiego:
 - sprawdzające znajomość treści omawianych lektur i utworów poetyckich oraz umiejętność redagowania przewidzianych programem form wypowiedzi i praktycznego zastosowania poznanych reguł ortograficznych,
 - dyktanda oceniające jedynie znajomość i zastosowanie reguł ortograficznych i interpunkcyjnych.
- Prace pisemne w zakresie kształcenia językowego oraz dyktanda oceniane są według przedziałów procentowych określonych w zasadach oceniania wewnątrzszkolnego (WSO).
- Prace pisemne w zakresie kształcenia literackiego oceniane są według punktowego systemu uwzględniającego ich zawartość merytoryczną, sposób realizacji przewidzianej tematem formy, poprawność stylistyczną, składniową, ortograficzną i interpunkcyjną, kompozycję, funkcjonalność stylu. Punkty te następnie przeliczane są na ocenę zgodnie z określonymi w WSO przedziałami procentowymi.

3. Aktywność:

- zgłaszanie się do wykonywania ćwiczeń, rozwiązywania zadań itp.,
- aktywne uczestniczenie w dyskusjach,
- aktywny udział w pracach zespołów na lekcji,
- przynoszenie i prezentacja na lekcji materiałów związanych z tematem,
- udział w konkursach szkolnych i pozaszkolnych związanych z przedmiotem,
- systematyczne przygotowanie do zajęć (brak nieprzygotowań) w ciągu całego semestru (ocena bardzo dobra) i roku szkolnego (ocena celująca).

Zdobycie pięciu plusów (np. za aktywność podczas lekcji) daje uczniowi ocenę bardzo dobrą, otrzymanie pięciu minusów skutkuje otrzymaniem oceny niedostatecznej.

4. Udział w projektach edukacyjnych

5. Zeszyt przedmiotowy:

- zeszyt podlega ocenie raz w półroczu,
- na ocenę zeszytu wpływ mają: systematyczność zapisów, estetyka, poprawność interpunkcyjna i ortograficzna.

W ocenianiu prac pisemnych i innych form aktywności uczniów z SPE uwzględniane są zapisy i dostosowania zapisane w opiniach i orzeczeniach wydanych przez właściwą poradnię psychologiczno-pedagogiczną.

Uczeń ma prawo **trzy razy w półroczu** zgłosić nieprzygotowanie bez podawania przyczyny. Nie odnosi się to do zadanych z odpowiednim wyprzedzeniem zadań długoterminowych i recytacji.

Ocena śródroczna lub roczna:

Ocenę śródroczną lub roczną wystawia się na podstawie ocen częściowych zdobytych w czasie semestru. Ocena śródroczna lub roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen częściowych. Przy ich wystawianiu szczególnie brane pod uwagę będą oceny z prac pisemnych obejmujących szersze partie materiału.

Zasady informowania uczniów i rodziców o ocenach

- Uczniowie i ich rodzice zostają poinformowani o wymaganiach edukacyjnych wynikających z realizowanego programu nauczania języka polskiego oraz o sposobach ich sprawdzania na początku roku szkolnego (do końca września).
- Ocena jest jawna zarówno dla ucznia jak i jego rodzica.
- Uzupełnieniem obowiązującej skali ocen są plusy i minusy przy stopniach.
- Zgodnie z zapisami w WSO nauczyciel ma obowiązek sprawdzić pracę pisemną ucznia i wpisać uzyskaną z niej ocenę do dziennika elektronicznego w ciągu 14 dni roboczych od daty pracy/sprawdzianu.
- Sprawdzone prace pisemne uczniów przechowywane są przez nauczyciela do ostatniego dnia danego roku szkolnego.
- Uczeń lub rodzic może zwrócić się do nauczyciela o umotywowanie wystawionej oceny.
- Rodzic otrzymuje informację o przewidzianych ocenach półrocznych i rocznych zgodnie z zasadami i w terminach określonych w WSO.

Zasady poprawiania ocen

Uczniowie mogą **jednorazowo** na zasadach ustalonych z nauczycielem **poprawiać oceny ze sprawdzianów gramatycznych i prac klasowych**. Uczniowie **nie poprawiają** natomiast częściowych ocen z recytacji i innych form aktywności. Poprawa oceny może nastąpić w terminie do dwóch tygodni od momentu zapoznania się z wystawioną oceną po uprzednim ustaleniu daty z nauczycielem. W szczególnych przypadkach (np. dłuższa nieobecność spowodowana chorobą, trudna sytuacja rodzinna ucznia) czas przeznaczony na poprawę może zostać wydłużony. Oceny z popraw wpisywane są w dzienniku elektronicznym obok oceny pierwotnie uzyskanej ze sprawdzianu/ pracy klasowej.

Każdy uczeń ma także **możliwość poprawienia oceny półrocznej lub rocznej** na zasadach określonych w Statucie.

Uczeń chcący się poprawić, powinien opanować wszystkie przewidziane przez program wiadomości i umiejętności na poziomie wyznaczonym przez wymagania edukacyjne na daną ocenę.

Uczniowi zagrożonemu półroczną lub roczną oceną niedostateczną nauczyciel wyznacza do przygotowania **jedynie najważniejsze wiadomości i umiejętności**, bez których opanowania nie jest możliwe kontynuowanie nauki w klasie programowo wyższej.

Szczegółowe wymagania edukacyjne

Klasa V

DZIAŁ PODSTA WY PROGRA MOWEJ	WYMAGANIA				
	KONIECZNE (ocena: dopuszczający)	PODSTAWOWE (ocena: dostateczny)	ROZSZERZONE (ocena: dobry)	DOPELNIAJĄCE (ocena: bardzo dobry)	WYKRACZAJĄCE (ocena: celująca)
	UCZEŃ				
		spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:	spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:	spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:	spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:
	<ul style="list-style-type: none"> skupia uwagę na krótkich wypowiedziach innych osób, rozumie ogólny sens słuchanych utworów, rozumie polecenia nauczyciela, wypowiedzi innych uczniów wskazuje najważniejsze informacje w 	<ul style="list-style-type: none"> słucha innych ze zrozumieniem, uczestniczy w rozmowie, zadaje pytania, odpowiada wybiera najważniejsze informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy prostą notatkę w formie tabeli, schematu, kilkudzaniowej wypowiedzi, rozpoznaje nastrój 	<ul style="list-style-type: none"> koncentruje uwagę podczas słuchania dłuższych wypowiedzi innych, a zwłaszcza odtwarzanych utworów, wybiera potrzebne informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy notatkę w formie tabeli, schematu, punktów, kilkudzaniowej 	<ul style="list-style-type: none"> przekazuje treść wysłuchanych wypowiedzi, samodzielnie i krytycznie wybiera różnorodne informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy notatkę w formie dostosowanej do potrzeb (np. plan, tabela, schemat, kilkudzaniowa wypowiedź), 	<ul style="list-style-type: none"> odczytuje i wyjaśnia przerośń sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich

KULTUROWE	SŁUCHANIE	<p>wysłuchanym tekście, zwłaszcza w jego warstwie dosłownej, rozpoznaje proste intencje nadawcy</p> <ul style="list-style-type: none"> • reaguje na wypowiedzi innych werbalnie i niewerbalnie (mimiką, gestem, postawą) 	<p>słuchanych komunikatów</p> <ul style="list-style-type: none"> • powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszanej wypowiedzi, opowiada fabułę usłyszanej historii, formułuje pytania 	<p>wypowiedzi,</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje nastrój słuchanych komunikatów • odróżnia informacje ważne od mniej ważnych • na podstawie słuchanego tekstu tworzy samodzielną notatkę: pisze plan, formułuje pytania • właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu • odczytuje przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje nastrój i nazywa intencje nadawcy komunikatu • odczytuje i omawia przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich • wyraża spójne zdanie na temat wysłuchanego komunikatu 	
-----------	-----------	---	---	---	---	--

CZYTANIE

<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich oraz typowych sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia i obserwacji • rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, przeprosiny, zaproszenie • wskazuje najważniejsze informacje w odpowiednich fragmentach przeczytanego tekstu, zwłaszcza w dosłownej warstwie tekstu i wyrażone wprost • odczytuje informacje zamieszczone na przykład w słowniczku przy tekście, przy obrazie • rozumie ogólny sens czytanych utworów • czyta teksty płynnie, stara się czytać je poprawnie pod względem artykulacyjnym • stara się poprawnie akcentować wyrazy • samodzielnie lub z niewielką pomocą nauczyciela lub uczniów wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, posługuje się akapitami • rozpoznaje następujące formy wypowiedzi: życzenia, ogłoszenie, instrukcję, przepis • wybiera najważniejsze informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu 	<ul style="list-style-type: none"> • identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w omawianych w klasie tekstach literackich oraz sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia • rozpoznaje dosłowne intencje nadawcy • przytacza informacje z odpowiednich fragmentów przeczytanego tekstu, zwłaszcza w dosłownej warstwie tekstu i wyrażone wprost • określa temat i główną myśl tekstu, zwłaszcza na poziomie dosłownym • czyta teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym • poprawnie akcentuje i artykułuje większość wyrazów, stosuje intonację zdaniową podczas głośnego czytania utworów • w prostych tekstach oddziela fakty od opinii • wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, posługuje się akapitami • rozpoznaje cechy życzeń, ogłoszenia, instrukcji, przepisu • wybiera potrzebne informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu • wskazuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w tekstach literackich oraz identyfikuje nadawcę i odbiorcę w sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia • rozpoznaje dosłowne i symboliczne intencje nadawcy • przytacza informacje zawarte w tekście, wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio • oddziela informacje ważne od drugorzędnych, fakt od opinii • omawia temat i główną myśl na poziomie dosłownym, formułuje ogólne wnioski, próbuje omówić je na poziomie przenośnym • czyta teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym, stara się interpretować je głośno • głośno czyta utwory, uwzględniając zasady poprawnej artykulacji, akcentowania i intonacji • wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i rozumie ich funkcję, posługuje się akapitami • wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w zaproszeniach, życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach, listach oficjalnych, dziennikach, pamiętnikach, relacjach • wybiera i wykorzystuje informa- 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w tekstach literackich oraz identyfikuje nadawcę i odbiorcę w sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia • wyjaśnia dosłowne i symboliczne intencje nadawcy • przytacza i wyjaśnia informacje w tekście, wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio i wykorzystuje je w wypowiedzi na przykład opisującej lub oceniającej postać fikcyjną lub rzeczywistą • oddziela informacje ważne od drugorzędnych, fakty od opinii i wykorzystuje je w odczytywaniu znaczeń dosłownych i przenośnych, dokonuje selekcji materiału na podstawie faktów i opinii zawartych w tekście • szczegółowo omawia temat i główną myśl tekstu na poziomie dosłownym i przenośnym • czyta teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym, interpretuje je głośno, zwracając uwagę na przykład na wyrażane emocje i interpunkcję • głośno czyta utwory, wykorzystując umiejętność poprawnej artykulacji i intonacji, aby oddać sens odczytywanego tekstu; poprawnie akcentuje wyrazy, również te, które w języku polskim akcentuje się nietypowo 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym, również teksty spoza listy lektur • wykorzystuje treści zawarte w artykułach, instrukcjach, przepisach, tabelach, schematach i notatkach biograficznych w tworzeniu własnych, samodzielnych wypowiedzi • odczytuje głośno i wygłasza z pamięci utwory poetyckie i prozatorskie oraz je interpretuje
--	---	--	--	---

	CZYTANIE			<p>cje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje przerośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi oraz samodzielnie tłumaczy przerośne znaczenie wybranych wyrazów, związków wyrazów w wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • ma świadomość konstrukcji wypowiedzi, rozumie funkcje takich części składowych wypowiedzi, jak tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie • świadomie postuguje się akapitami w celu oddzielania od siebie poszczególnych zagadnień • płynnie oddziela fakty od opinii w dłuższych tekstach • wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach, listach oficjalnych, dziennikach i pamiętnikach • odczytuje i twórczo wykorzystuje treści zawarte w artykule, instrukcji, przepisie, tabeli, schemacie i notatce • wskazuje i odczytuje przerośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi 	
--	-----------------	--	--	--	---	--

SAMOKSZTALENIE	<ul style="list-style-type: none"> • wie, jakiego typu informacje znajdują się w słowniku ortograficznym, słowniku wyrazów bliskoznacznych i poprawnej polszczyzny • potrafi sprawdzać pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym pod kierunkiem nauczyciela odszukuje wyrazy w słowniku wyrazów bliskoznacznych i sprawdza użycie związków w słowniku poprawnej polszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • sprawdza pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym • potrafi wybrać odpowiednie informacje ze słownika wyrazów bliskoznacznych, słownika poprawnej polszczyzny, encyklopedii, czasopisma, stron internetowych 	<ul style="list-style-type: none"> • w razie potrzeby sprawdza pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym • wybiera informacje z różnych źródeł, np. czasopism, stron internetowych • samodzielnie korzysta ze słowników wyrazów bliskoznacznych i poprawnej polszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • systematycznie korzysta z słownika ortograficznego • wybiera informacje wyrazów pośrednio w różnych źródłach np. czasopismach, stronach internetowych; konfrontuje je innymi źródłami • świadomie używa słowników wyrazów bliskoznacznych poprawnej polszczyzny w celu wzbogacenia warstwy językowej tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • wybiera i twórczo wykorzystuje informacje z różnych źródeł (np. czasopism, stron internetowych) we własnych wypowiedziach o charakterze informacyjnym lub oceniającym • szuka inspiracji do wzbogacenia swoich tekstów w słownikach wyrazów bliskoznacznych i poprawnej polszczyzny • dba o czystość i poprawność swojej wypowiedzi, korzystając z różnych źródeł: słowników, poradników, audycji radiowych i programów telewizyjnych
	<ul style="list-style-type: none"> • mówi o swoich reakcjach czytelniczych • dostrzega zabiegi stylistyczne w utworach literackich, w tym funkcję obrazowania poetyckiego w liryce • z pomocą nauczyciela wskazuje apostrofę, powtórzenia, zdrobnienia, obrazy poetyckie, uosobienie, ożywienie, wyraz dźwiękonaśladowczy • zna pojęcia: <i>autor</i>, <i>adresat</i> i <i>bohater wiersza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa swoje reakcje czytelnicze • nazywa zabiegi stylistyczne w utworach literackich: apostrofa, powtórzenia, zdrobnienie, uosobienie, ożywienie, podmiot liryczny, (także zbiorowy), wyraz dźwiękonaśladowczy • z niewielką pomocą nauczyciela odróżnia autora, adresata i bohatera wiersza • dostrzega funkcję obrazowania poetyckiego w liryce 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa i uzasadnia swoje reakcje czytelnicze • odnajduje w omawianych tekstach apostrofy, powtórzenia, zdrobnienia, uosobienia, ożywienia, obrazy poetyckie, wyrazy dźwiękonaśladowcze i objaśnia ich znaczenie • rozpoznaje autora, adresata i bohatera wiersza • wskazuje obrazy poetyckie w liryce i rozumie ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje wiedzę na temat podmiotu lirycznego, adresata i bohatera wiersza do interpretacji utworu • szczegółowo omawia obrazy poetyckie w wierszu i ich funkcję w utworze • szczegółowo omawia cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w różnych utworach epickich • wskazuje elementy mitu, bajki, przypowieści w innych tekstach kultury • dostrzega różnice między celem programów informacyjnych, rozrywkowych, reklam • odnosi się do postaw bohaterów fikcyjnych i opisuje otaczającą ich rzeczywistość

ANALIZOWANIE I INTERPRETOWANIE TEKSTÓW KULTURY

- odróżnia teksty użytkowe od literackich
- odróżnia utwory pisane wierszem i prozą krótko mówi o wybranych elementach świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: bohater, akcja, wątek, fabuła, wie, czym jest punkt kulminacyjny
- rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator) rozpoznaje na znanych z lekcji tekstach mit, bajkę, przypowieść i nowelę, podaje z pomocą nauczyciela ich główne cechy
- zna pojęcie *morał*, wyjaśnia go z pomocą nauczyciela
- zna pojęcia: *wers*, *zwrotka*, *rym*, *refren*, *rytm*
- wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekazów i tekstów kultury
- przypisuje podstawowe cechy bohaterom oraz ocenia ich postawy w odniesieniu do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość
- z pomocą nauczyciela podejmuje próby odczytania sensu metaforycznego utworów

- dostrzega cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) i użytkowe
- określa i nazywa elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: wątek, akcja, fabuła, punkt kulminacyjny
- rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator), rozpoznaje narratora pierwszo- i trzecioosobowego
- wskazuje cechy mitu, bajki, przypowieści i noweli w utworze
- samodzielnie cytuje morał bajki i sens przypowieści
- rozpoznaje elementy rytmu: wers, zwrotkę, rym, refren
- wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekazów i tekstów kultury, odczytuje je na poziomie dosłownym
- zna pojęcia: *gra aktorska*, *reżyser*, *adaptacja*, *ekranizacja*, a także odmiany filmu
- przypisuje cechy bohaterom oraz ocenia ich postawy w odniesieniu do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość
- opowiada, streszcza przeczytane teksty, odczytuje sens omawianych utworów na poziomie metaforycznym

- wskazuje cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe
- analizuje elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: narrator, akcja, fabuła, wątek, punkt kulminacyjny
- rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator), rozpoznaje narratora pierwszo- i trzecioosobowego
- identyfikuje mit, bajkę, przypowieść i nowelę, wskazuje ich cechy
- przytacza i parafrazuje morał bajki, odczytuje przesłanie utworu, np. przypowieści
- rozumie podstawową funkcję wersu, zwrotki, rymu, refrenu
- wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekazów i tekstów kultury,
- omawia je na poziomie dosłownym i próbuje je zinterpretować
- używa pojęć: *gra aktorska*, *reżyser*, *adaptacja*, *ekranizacja*, *kadr*, *ujęcie*, a także zna odmiany filmu, odróżnia różne gatunki filmowe
- charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość
- odczytuje sens analizowanych utworów na poziomie semantycznym (dosłownym), a z niewielką pomocą nauczyciela – na poziomie przenośnym

- objaśnia funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w utworze epickim
- identyfikuje mit, bajkę, przypowieść i nowelę, szczegółowo omawia ich cechy
- rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator), rozpoznaje narratora trzecioosobowego i dostrzega różnice między narracją pierwszo- i trzecioosobową
- objaśnia morał bajki na poziomie metaforycznym, samodzielnie odczytuje przesłanie utworu, np. przypowieści
- rozumie funkcję: wersu, zwrotki, rymu, refrenu w ukształtowaniu brzmieniowej warstwy tekstu
- wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekazów i tekstów kultury, interpretuje je na poziomie dosłownym i przenośnym
- funkcjonalnie używa w swoich wypowiedziach pojęć z zakresu filmu i radia, m.in. *gra aktorska*, *reżyser*, *scenariusz*, *adaptacja* (filmowa, muzyczna, radiowa itd.), *ekranizacja*, *kadr*, *ujęcie*, *słuchowisko*; wyróżnia wśród przekazów audiowizualnych słuchowiska i różne gatunki filmowe
- charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do różnych wartości, konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami i doświadczeniami innych bohaterów literackich

MÓWIENIE

• nawiązuje i podtrzymuje kontakt werbalny z innymi uczniami i nauczycielem, stosuje się do podstawowych reguł grzecznościowych właściwych podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem • formułuje proste pytania i udziela prostych odpowiedzi pod względem konstrukcyjnym, stosuje wyrazy o znaczeniu dosłownym • mówi na temat, opowiada o obserwowanych zdarzeniach, akcji książki, filmu • wypowiada komunikaty zawierające proste informacje • wyraża wprost swoje intencje • w kilku zdaniach opisuje obraz, ilustrację, plakat oraz przedmiot, miejsce, postać, zwierzę itp. • wygłasza tekst utworu z pamięci • posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem) • stara się poprawnie wymawiać i akcentować wyrazy • składa skonwencjonalizowane życzenia, tworzy w punktach krótką wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry	• świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej, stosując się do reguł grzecznościowych; używa odpowiednich konstrukcji składniowych (np. trybu przypuszczającego lub zdań pytających) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem, a także w różnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych • w typowych sytuacjach dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzi prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące • formułuje pytania otwarte • udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych • wypowiada się w logicznie ze sobą połączonych zdaniach na tematy związane z codziennością, otaczającą rzeczywistością, lekturą, filmem itp. • wypowiada się w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, zdaje relację z wydarzenia • opisuje obraz, ilustrację, plakat oraz przedmiot, miejsce, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni; krótko, ale w sposób uporządkowany opisuje postać, zwierzę, przedmiot itp. • recytuje utwory poetyckie, oddając jego ogólny nastrój i sens • stosuje zasady poprawnej wymowy i akcentowania	• przedstawia własne, logiczne zdanie w rozmowie, stosując się do reguł grzecznościowych; używa odpowiednich konstrukcji składniowych (np. trybu przypuszczającego lub zdań pytających) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem, a także w różnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych • dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie w typowych sytuacjach dobiera różne rodzaje wypowiedzi prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące, świadomie dobiera intonację zdaniową • udziela odpowiedzi w formie krótkiej, sensownej wypowiedzi • łączy za pomocą odpowiednich spójników i przyimków współrzędne i podrzędne związki wyrazowe w zdaniu • wypowiada się w roli świadka i uczestnika zdarzeń • stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, przysłówka, liczebnika i czasownika • gromadzi wyrazy określające i nazywające na przykład cechy wyglądu i charakteru • wypowiada się logicznie i w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe • aktywnie uczestniczy w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi	• uzasadnia własne zdanie w rozmowie, podaje odpowiednie przykłady, stosuje się do reguł grzecznościowych, świadomie używa odpowiednich konstrukcji składniowych (np. trybu przypuszczającego lub zdań pytających) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem, a także w różnorodnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych • dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzi prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące • rozpoczyna i podtrzymuje rozmowę na temat lektury czy dzieła filmowego • udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym, świadomie dobiera intonację zdaniową, • poprawnie stosuje formy czasownika w różnych trybach, w zależności od kontekstu i adresata wypowiedzi • w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje poprawny język, bogate słownictwo oraz frazeologizmy związane z omawianą tematyką • w sposób przemyślany i uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując bogate i właściwe tematu słownictwo oraz formułowania ocen, opinii,	• przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązania problemu, wykonania zadania • podejmuje rozmowę na temat przeczytanej lektury/dzieła także spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania w klasie piątej; omawia je w odniesieniu do innych dzieł także spoza kanonu lektur • interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych

TWORZENIE WYPOWIEDZI	MÓWIENIE		<p>poprawne związki wyrazowe</p> <ul style="list-style-type: none"> • posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem) 	<p>służące do formułowania ocen, opinii, emocji i uczuć</p> <ul style="list-style-type: none"> • wygłasza z pamięci teksty poetyckie, posługując się pauzą, barwą głosu • świadomie posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem) • stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów i intonowania wypowiedzeń • składa życzenia, tworzy wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry • odróżnia znaczenia dosłowne wyrazów od metaforycznych i objaśnia znaczenia metaforyczne • dobiera i stosuje w swoich wypowiedziach wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne oraz poprawne związki wyrazowe 	<ul style="list-style-type: none"> • swobodnie dobiera i stosuje w swoich wypowiedziach wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne oraz poprawne związki wyrazowe • świadomie wzbogaca komunikat pozawerbalnymi środkami wypowiedzi • stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów (również akcentowanych nietypowo) i intonowania wypowiedzeń • składa pomysłowe życzenia, tworzy precyzyjną wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry • dokonuje samokrytyki wypowiedzi i doskonali ją pod względem konstrukcji i języka 	
-----------------------------	-----------------	--	--	--	--	--

	PISANIE	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, dwukropek przy wyliczeniu, przecinek, myślnik w zapisie dialogu; dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu • poprawnie zapisuje głoski miękkie • zna i próbuje stosować podstawowe zasady dotyczące pisowni wielką literą oraz pisowni ó–u, rz–ż, ch–h • zna podstawowe zasady dotyczące pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami, liczebnikami i czasownikami • odróżnia nazwy własne od pospolitych i stara się stosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą • zna i próbuje stosować podstawowe zasady układu ramowego i szczegółowego planu wypowiedzi, ogłoszenia, zaproszenia, instrukcji, przepisu kulinarnego, notatki, streszczenia 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, najczęściej stosuje podstawowe reguły interpunkcyjne dotyczące używania przecinka (np. przecinek przy wymienianiu) i dwukropka, myślnika w zapisie dialogu; dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu • poprawnie zapisuje głoski miękkie, zna i najczęściej stosuje podstawowe zasady dotyczące pisowni ó–u, rz–ż, ch–h, pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami, liczebnikami i czasownikami, cząstki <i>-by</i> z czasownikami • potrafi wymienić najważniejsze wyjątki od poznanych reguł ortograficznych • odróżnia nazwy własne od pospolitych i potrafi zastosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, stosuje w większości typowych sytuacji w swoich pracach podstawowe reguły interpunkcyjne dotyczące przecinka (np. przecinek przy wymienianiu oraz przed wybranymi zaimkami), dwukropka, myślnika; dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu • poprawnie zapisuje głoski miękkie, zna i stosuje poznane zasady ortografii dotyczące pisowni ó–u, rz–ż, ch–h, <i>nie</i> z różnymi częściami mowy, <i>-by</i> z czasownikami i interpunkcji oraz potrafi je zastosować w sytuacjach nietypowych (np. wykorzystać wiedzę o wyrazach neutralnych i zdrobnieniach) • zna i stosuje wyjątki od poznanych reguł ortograficznych • odróżnia nazwy własne od 	<ul style="list-style-type: none"> • bezbłędnie stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, systematycznie stosuje poznane reguły interpunkcyjne, stosuje w swoich pracach dwukropek, myślnik, wielokropek, średnik; dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu • komponuje poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, fleksyjnym, składniowym wypowiedzi o przejrzystej, logicznej kompozycji z uwzględnieniem akapitów; płynnie stosuje poznane reguły ortograficzne, zna i stosuje wyjątki od nich • bezbłędnie odróżnia nazwy własne od pospolitych i bezbłędnie stosuje zasady dotyczące pisowni wielką literą • pisze bezbłędnie pod względem kompozycyjnym i treściowym ramowy i szczegółowy plan wypowiedzi, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym twórczym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją oraz właściwym doborem środków językowych • wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową oraz estetykę zapisu wypowiedzi • świadomie stosuje i twórczo wykorzystuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki
--	----------------	--	--	---	---	---

- z pomocą nauczyciela plan ramowy i szczegółowy, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, notatkę i streszczenie
- pisze krótkie opowiadanie odtwórcze i twórcze, dba o następstwo zdarzeń
- tworzy kilkudzaniowy opis obrazu, rzeźby i plakatu
- stara się stosować akapit jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi
- stara się, by wypowiedzi były czytelne
- konstruuje i zapisuje kilkudzaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logicznym, stara się, by były one poprawne pod względem językowym
- przepisuje cytaty w cudzysłowie

- zna i stosuje podstawowe zasady układu ramowego i szczegółowego planu wypowiedzi, ogłoszenia, zaproszenia, instrukcji, przepisu kulinarnego, notatki, streszczenia
- zapisuje, uwzględniając większość niezbędnych elementów, krótki plan ramowy i (z pomocą nauczyciela) szczegółowy, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, notatkę (np. w tabeli) i proste krótkie streszczenie
- układa opowiadanie odtwórcze i twórcze, zachowując właściwą kolejność zdarzeń, wprowadza podstawowe elementy opisu świata przedstawionego
- tworzy na ogół poprawny opis obrazu, rzeźby i plakatu, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni
- stosuje co najmniej trzy akapity jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie)
- na ogół zachowuje estetykę zapisu wypowiedzi
- konstruuje i zapisuje kilkudzaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logiczno-składniowym
- używa wypowiedzeń pojedynczych i złożonych
- w zależności od adresata i sytuacji świadomie dobiera wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące
- udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych
- stara się dostrzegać błędy ortograficzne i interpunkcyjne

- pospolitych i stosuje odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą
- zna i stosuje zasady układu graficznego ramowego i szczegółowego planu wypowiedzi, ogłoszenia, zaproszenia, instrukcji, przepisu kulinarnego, notatki, streszczenia
- zapisuje, uwzględniając wszystkie niezbędne elementy, plan ramowy i szczegółowy, w wypowiedziach stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, liczebnika i czasownika we wszystkich trybach
- w wypowiedziach gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy na przykład charakteru na podstawie zachowań i postaw
- dostrzega błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawia
- sprawnie wyszukuje cytaty, zapisuje je w cudzysłowie i wprowadza do swojego tekstu
- ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, notatkę (w różnych formach) i streszczenie
- układa spójne, uporządkowane pod względem chronologicznym poprawnie skomponowane opowiadanie odtwórcze/twórcze, stara się, aby były one wierne utworowi / pomysłowe, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające

- notatkę biograficzną, streszczenie
- zapisuje, uwzględniając wszystkie niezbędne elementy, plan ramowy i szczegółowy, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, notatkę biograficzną (w różnych formach) i streszczenie, dba o ciekawą formę swojego tekstu i/lub rzetelność zawartych w nim danych
- układa szczegółowe/pomysłowe wyczerpujące, poprawnie skomponowane opowiadanie odtwórcze/twórcze, list z perspektywy bohatera, streszcza przeczytane utwory literackie, zachowując porządek chronologiczny i uwzględniając hierarchię wydarzeń
- świadomie wprowadza dialog do opowiadania jako element rozbudowanej kompozycji, wprowadza inne formy wypowiedzi, np. opisu, charakterystyki bezpośredniej, świadomie stara się różnicować język bohaterów i narratora
- w wypowiedziach pisemnych konsekwentnie stosuje akapity jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie)
- zachowuje estetykę zapisu wypowiedzi, dba, aby zapis jego wypowiedzi ułatwić odbiorcy jej czytanie
- tworzy szczegółowy, dobrze skomponowany opis obrazu, rzeźby i plakatu, stosując właściwe danej dziedzinie sztuki nazewnictwo i słownictwo służące do formułowania ocen i opinii, emocji i uczuć
- uzasadnia własne zdanie

TWORZENIE WYPOWIEDZI	PISANIE			<p>stosując słownictwo służące do formułowania ocen i opinii, emocji i uczuć</p> <ul style="list-style-type: none"> • zachowuje estetykę zapisu wypowiedzi • w wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami łączy za pomocą odpowiednich spójników i przyimków współrzędne i podrzędne związki wyrazowe i stosuje się do zasad interpunkcji 	<p>nictwo, frazeologizmy związane z omawianą tematyką; jego język jest poprawny</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokonuje samodzielnej autokorekty napisanego tekstu pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, stylistycznym i treściowym • sprawnie wyszukuje cytaty, zapisuje je w cudzysłowie, szczególnie dba o całkowicie wierny zapis cytatu, potrafi płynnie wprowadzić cytat do własnego tekstu 	
----------------------	---------	--	--	--	---	--

<p style="text-align: center;">KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE</p>	<p style="text-align: center;">Stosuje wiedzę językową w zakresie:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • słownictwa (np. rozpoznaje zdrobnienia, potrafi dobrać parami wyrazy bliskoznaczne, stara się tworzyć poprawne związki wyrazowe) • składni – konstruuje poprawne zdania pojedyncze, stosuje wielkie litery na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu, rozróżnia zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, złożone i równoważnik zdania, wskazuje podmiot i orzeczenie w typowym zdaniu, zna wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące i pytające, neutralne i wykrzyknikowe, wskazuje w zdaniu wyrazy, które łączą się ze sobą, rozpoznaje określenia rzeczownika i czasownika • fleksji – odmienia według wzoru lub z niewielką pomocą nauczyciela rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, zaimek, potrafi podać przykłady zaimków, wskazuje czasowniki w różnych czasach, trybach, rzeczowniki własne i pospolite, przymiotniki, przysłówki i zaimki w zdaniu, przy pomocy nauczyciela określa formę odmiennych części mowy, oddziela temat od końcówki w wyrazach znanych z lekcji, 	<ul style="list-style-type: none"> • słownictwa – wykorzystuje zdrobnienia, wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne w tworzonej tekście, tworzy poprawne związki wyrazowe • składni – rozpoznaje i konstruuje zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte oraz wypowiedzenia złożone i równoważniki zdań, używa różnych typów wypowiedzeń: oznajmujących, rozkazujących, pytających, wykrzyknikowych; neutralnych, wskazuje podmiot i orzeczenie, łączy w związki wyrazowe wyrazy w zdaniu, rozpoznaje określenia rzeczownika i czasownika, konstruuje wykres zdania pojedynczego • fleksji – rozpoznaje i odmienia typowe rzeczowniki (własne, pospolite), czasowniki, przymiotniki, liczebniki, zaimki, określa formę gramatyczną czasowników w różnych czasach, trybach, rozpoznaje na typowych przykładach typy liczebników, podaje przykłady zaimków i wyjaśnia ich funkcję, oddziela temat od końcówki i w typowych wyrazach 	<ul style="list-style-type: none"> • słownictwa – wzbogaca tworzony tekst na przykład zdrobnieniami, wyrazami bliskoznacznymi, przeciwstawnymi, związkami frazeologicznymi • składni – rozpoznaje i stosuje różnorodne typy zdań: pojedynczych i złożonych oraz równoważniki; celowo używa różnych typów wypowiedzeń: pytających, oznajmujących, wykrzyknikowych, neutralnych, rozkazujących w zależności od sytuacji komunikacyjnej; wskazuje podmiot i orzeczenie, buduje spójne zdania pojedyncze, w których poprawnie łączy w związki wszystkie wyrazy; wzbogaca zdania, dodając przydawki, dopełnienia i okoliczniki; poprawnie rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu, tworząc wykres zdania pojedynczego, stosuje się do zasad poprawnej interpunkcji • fleksji – rozpoznaje i poprawnie odmienia typowe rzeczowniki (własne, pospolite, konkretne, abstrakcyjne), czasowniki, przymiotniki, liczebniki, zaimki 	<ul style="list-style-type: none"> • słownictwa – dba o poprawność słownikową tworzonych wypowiedzi, samodzielnie dobiera zdrobnienia, wyrazy bliskoznaczne, przeciwstawne i frazeologizmy, wzbogacając tekst w zależności od formy wypowiedzi i sytuacji komunikacyjnej • składni – swobodnie rozpoznaje różne typy zdań pojedynczych (pytające, oznajmujące, rozkazujące, neutralne, wykrzyknikowe, nierozwinięte, rozwinięte), zdania złożone, równoważniki zdań, wskazuje podmiot i orzeczenie, tworzy ciekawe pod względem składniowym wypowiedzi, stosuje się do zasad poprawności logiczno-składniowej, wzbogaca zdania, dodając przydawki, dopełnienia i okoliczniki, dba o poprawne łączenie wyrazów w związki i interpunkcję wypowiedzeń złożonych) • fleksji – rozpoznaje i stosuje w wypowiedziach w poprawnych formach odmienne i nieodmienne części mowy przewidziane w programie nauczania, bezbłędnie określa formę odmiennych części mowy, w tym poprawnie rozpoznaje i odmienia rzeczowniki 	<ul style="list-style-type: none"> • świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE	Stosuje wiedzę językową w zakresie:	<p>stopniuje przymiotniki i przysłówki, odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych, rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na <i>-no, -to</i>), przyimek, partykułę i wykrzyknik</p> <ul style="list-style-type: none"> fonetyki – zna alfabet, odróżnia głoskę od litery, z pomocą nauczyciela dzieli głoski na twarde i miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne, podaje przykłady głosek ustnych i nosowych, dzieli wyrazy znane z lekcji na głoski, dzieli wyrazy litery i sylaby, zna podstawowe reguły akcentowania wyrazów w języku polskim, stara się je stosować 	<p>odmiennych, stopniuje przymiotniki i przysłówki, używa przyimków do określenia relacji czasowych i przestrzennych; poprawnie zapisuje czasowniki z cząstką <i>-by</i>, rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na <i>-no, -to</i>), stosuje wykrzykniki i partykuły, rozpoznaje zaimki w tekście)</p> <ul style="list-style-type: none"> fonetyki – zna alfabet, wyjaśnia różnicę między głoską a literą, dzieli wyrazy na głoski, litery i sylaby, dzieli głoski na twarde i miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe, potrafi je nazywać, wykorzystuje wiedzę na temat rozbieżności między mową a pismem do poprawnego zapisywania wyrazów, zna i stosuje podstawowe reguły akcentowania wyrazów w języku polskim, stara się je stosować 	<ul style="list-style-type: none"> i określa ich formę, rozpoznaje czasy i typy liczebników, rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na <i>-no, -to</i>), wskazuje zaimki w tekście, podaje ich przykłady, wyjaśnia ich funkcję i stosuje je w celu uniknięcia powtórzeń, poprawnie używa krótszych i dłuższych form zaimków, używ odmiennych części mowy w poprawnych formach fonetyki – stosuje wiadomości z zakresu podziału wyrazów na litery, głoski i sylaby, a także różnic między pisownią i wymową w poprawnym ich zapisie, bezbłędnie dzieli głoski na ustne, nosowe, twarde, miękkie, dźwięczne, bezdźwięczne, dzieli na głoski wyrazy ze spółgłoskami miękkimi, zna i stosuje reguły akcentowania wyrazów w języku polskim 	<p>(własne, pospolite, konkretne, abstrakcyjne), stosuje formy różnych czasów i trybów czasownika, typy liczebnika, zaimki, rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na <i>-no, -to</i>), zastępuje rzeczowniki, przymiotniki, przysłówki i liczebniki odpowiednimi zaimkami, poprawnie stosuje krótsze i dłuższe formy zaimków, wykorzystuje wiedzę o obocznościach w odmianie wyrazów do pisowni poprawnej pod względem ortograficznym</p> <ul style="list-style-type: none"> fonetyki – biegle stosuje wiadomości z zakresu fonetyki i wykorzystuje je w poprawnym zapisie wyrazów, stosuje w praktyce wszystkie poznane zasady akcentowania wyrazów 	
-----------------------------	--	--	---	--	---	--